

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
Bd. Regele Ferdinand No. 5.
A R A D.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 8 după amiază

Note zilnice

Sunt unele lucruri pe care trebuie să le repeți la infinit pentru a fi înțelese de unele minți mai greoaie, sau pentru a găsi un moment în care urechea căreia te adresezi, e liberă și poate în sfârșit percepe sunetele glasului tău obosit de atâtea insistențe.

„Bate și ți se va deschide!” a spus Fiul lui Dumnezeu. Și tot El ne-a dat pilda femeii care, prin insistență, a obținut satisfacerea rugăminții sale.

Iată de ce insistăm și noi lovind aceeași chestiune în același loc, având speranța că odată și odată trebuie să se spargă: „gut-te cavat lapidem saepe cadende!”... Poate că inimile sau mințile celor către cari ne îndreptăm glasul, se vor deschide pentru a înțelege câtă deznădăjduitoare dreptate avem.

Voi cititori, să aveți răbdare pentru bucuria triumfului care nu ne îndoiim că va veni într-o zi, să vă faceți părtași legitimi. Să aveți răbdare sau să vă uniți glasul și puterea cu ale noastre pentru a cere ca România să-și asigure liniștea și să facă dreptate aci la granița de apas a țării, la frontiera cel mai des isbită, cel mai urât de cei de dincolo de el și cel mai frumos în istorie.

Ni-e dragă țara noastră ca noi înșine, ba și mai mult. Ni-e dragă și ne clocotește sufletul, sângele ne năvălește, amețitor, spărgând vinele, la creier, văzând ce lucruri, ce fapte și ce oameni se îngăduie în această țară.

Am spus de atâtea ori că pe graniță trebuie să pornim la o deparazitare minuțioasă, că românii trebuie să ocupe toate funcțiunile publice din apropierea hotarului pentru ca siguranța să fie deplină. Căci nu putem spune că n'avem motive să luăm toate măsurile de prevedere și de apărare. Dușmanul dela această graniță amenință, e cu poartă și trebuie ținut în frâu.

Aflăm în fiecare zi că ziarele din Ungaria sunt perfect informate asupra tuturor întâmplărilor dela noi. Aflăm că se fac treceri peste graniță ca și când aceasta nici n'ar exista. Aflăm de notari cari fac spionaj pe graniță și aflăm că până și notarul din Tebea era ungur, până a venit un eveniment care să deschidă ochii unor autorități mai mari pentru a-l repezi de să-i sară fulgii în aer.

Eu nu pe el l-aș fi repezit în tărâ, ci pe cel ce l-a numit sau l-a lăsat acolo atâtea timp fără să sesizeze însemnătatea prezenței lui în satul lui Avram Iancu.

Se poate una ca asta? Nu zicem că e reavoință ori mai știu noi ce. E doar îndolență, o nepăsare isvorită din bunătațe, naivitatea și optimismul românesc. Dar, bine, nu se poate ca aceste însușiri să le lăsăm exploatate în contra noastră. Toate calitățile vor fi complotite, în fața oricui, de prostia care va fi socotită drept cauză a unei toleranțe păcătoase și insulbre.

Ce face siguranța țării? Se spune că e una dintre cele mai

istețe din Europa. Hai să credem! Dar nu-i deajuns să fii isteț. Trebuie să și arați fructele acestei calități.

Dar ministerele, dar prefecturile, primăriile, primăriile etc.?

Vama, gara, primăria. Ce-i mai important? Ce trebuie păzit mai bine? De ce atunci nu putem fi înțeleși? Sau poate, chiar acesta e defectul nostru? Tocmai de aceea nu suntem ascultați pentru că pisăm prea mult această chestiune. Ii e rușine cuiva să facă pași sub presiunea opiniei publice? Dar cine-i e de vină dacă singur e incapabil să realizeze fapte frumoase acolo unde acestea se cer?

Altul e păcatul. Pe lângă lenea proverbială care l face pe câte-un român să se lase ros de șoareci numai pentru a nu se mișca, se mai adaugă banalizarea moralei și a atacurilor.

Cui îi mai pasă în țara românească dacă e injurat la gazetă? Asta-i floare la ureche „parcă ăla care e ministru sau general, dacă a fost injurat și tot n'a murit...”

Și chestiunea-i rezolvată. Numai nebunii de gazetari se mai găsesc să njure pe bandiți. Ce le pasă celorlalți cari fură și ei, sau cari nu fac nimic dar iau leafă, ori sunt mituiți pentru a face ilegalități dușmane naționalismului și patriotismului?...

Dacă le-o spui așa în general, nici unul nu se simte vizat și chestiunea pentru care urli tu, tot baltă rămâne. Iar dacă-i spui pe nume: „tu s'o faci căci ești chemat, ai datoria!”, îți poartă rancună pentru că-l persecuți și pe de-asupra, nici nu face nimic pentru că se arată că nu-i pasă și că are conștiința liniștită.

Ce vreți să facem?

Noi le-am spus de-atâtea ori: curățiți granițele, închideți spionii! Nimeni n'a auzit. Acum se știe că la Nădlac sunt spioni; se știe că un individ corespondent din Timișoara al lui „Brassói Lapok”, e și corespondentul lui „Pesti Naplo”. De ce nu se lucrează mai energic mai rapid și mai radical?

Încă cinci ani pentru Franța în chestiunea Sarre

Se anunță că Franța a obținut încă cinci ani pentru folosirea minelor din Sarre, dar cu condiția ca producția anuală să treacă de o anumită cantitate.

Baronul Aloisi își va continua lucrările la Geneva și va depune în ziua de 5. raportul său în fața Societății Națiunilor.

Presa mondială e foarte mulțumită de această soluție care își așteaptă doar aprobarea Ligii dela Geneva.

Glorificarea banditului Rozsa Sándor

Am revăzut în „Brassói Lapok” iscălitura celui Gábor István, care, în vara acestui an, s'a făcut cunoscut prin insultarea conducătorilor populației românești din Tâlga.

Colaboratorul organului independent dela Brașov face, de data aceasta, una și mai boccie. El glorifică, pe două coloane, pe banditul Rozsa Sándor, cel ce a terorizat pusta maghiară pe la anul 1840, și și-a terminat viața în temnița dela Aiud.

Scribul dela „Brassói Lapok” a descoperit într'un sat din Bihar o bancă, pe care s'au păstrat până azi câteva creștături făcute de florosul bandit al pusteii. Și scribul se extaziază în fața acestei „relicve”, spunând că „prin prisma deceniilor, cadavrele călătorilor omorâți și jefuiți la drumul mare, sunt bătute de

adierea incântătoare a unor vremuri cavalești și romantice”.

Foarte poetic, n'avem ce zice...

Inclinarea acestora spre... poezie, însă, nu știm dacă face cinste maghiarilor, în numele careia pretinde că vorbește „Brassói Lapok”. (Dar numai pretinde. Ii cunoaștem pe domni evrei de acolo).

În același articol, același Gábor István vorbește de o pictură de pe la 1848, păstrată la un cârciumar din Bihar. Pe pânză se văd șefii revoluției maghiare din acel an, generalul Damianish (de origine sârbească, n. r.), generalul Bem (ceh, n. r.), contele Batthányi, Klapka, Kossuth, poetul Petőfi și, la spatele lor... banditul Rozsa Sándor. Criminalul a fost și

el, — chipurile, — erou național la 1848.

Scribul lui „Brassói Lapok” ne informează că actualul proprietar al acestui tablou, adică cârciumarul din Bihar, pastrează pânza prețioasă ascunsă în dosul unei icoane sfinte. Și ne spune de ce: cârciumarul se teme „să nu l-o confişte jandarmul” (Jandarmul român, adică).

E o teamă care ne îndulcează...

Rugăm pe jandarmul din respectiva comună din Bihar să nu confişte tabloul cu pricina.

E un document istoric, de care națiunea maghiară are mare nevoie, pentru justificarea unei epoci de „cavalerism” și de „romantică”, cum se exprimă Gábor István în „Brassói Lapok”.

Să fie la el acolo...

Conferința dlui prof. Ioan Lupas ținută la Arad în ziua de 1 Decembrie

La adunarea antirevizionistă ținută în sala Teatrului Comunal din Arad, cu ocazia zilei de 1 Decembrie, a luat cuvântul d. prof. univ. dr. Ioan Lupas, fost ministru, membru al Academiei Române și președinte al Ligii antirevizioniste din Ardeal, vorbind despre mișcarea revizionistă și despre neîntemeierea argumentelor ungurești.

Conferențiarul a arătat că praznicul dela 1 Decembrie, care a devenit cel mai mare dintre praznicile naționale, a ajuns de astă dată la o covârșitoare importanță, în urma apelului lansat de d. Stelian Popescu, președintele general al Ligii antirevizioniste, ca să răspundă la toată lumea uneltirilor revizionistilor.

A vorbit apoi despre acțiunea revizionistă, arătând următoarele:

Revizionismul se prezintă sub două aspecte, unul mondial, mai îndepărtat de noi, și altul budapestan, care ne privește în cel mai înalt grad.

Revizionismul general al învinșilor a isvorit din reacțiunea, explicabilă, ce au pricinuit-o în statele învinse tratatele de pace. Și mai mult a isvorit însă din preocuparea acestor învinși de a se desvinovăți de acuzația cuprinsă în art. 231 al tratatului de pace și semnată de înșiși reprezentanții lor, că au provocat măcelul mondial. În scopul acestei desvinovăți s'au început îndată după semnarea păcii publicări de acte de prin arhive, cu tendința — fiindcă erau la cârmă guverne democratice — de a arunca vina asupra conducătorilor dela 1914, cu ale căror fapte poporul nu poate fi identificat. S'a născut astfel o vastă literatură de

propagandă, cu atât mai insistente acuzații la adresa țării lor învingătoare. Avalanșei de publicații de felul acesta pornite dela Berlin, i s'a răspuns printr'o uriașă colecție de documente publicată de francezi. Literatura războiului a devenit astfel așa de vastă, încât la universitățile din America a trebuit să se înființeze catedre anume pentru chestiunea războiului mondial.

Curentul revizionist, iscat în chipul acesta, a cucerit teren. Germanii și ungurii au început să asalteze tot mai stăruitor și mai cetezător Liga Națiunilor, reclamând revizuirea tratatelor.

Ajunsem cu aceasta la al doilea aspect al chestiunii revizioniste, la aspectul budapestan, care l-a precedat pe cel mondial.

Revizionismul unguresc s'a început din chiar momentul ratificării tratatului. Parlamentarii maghiari au ratificat tratatul de pace, spunând însă că o fac de silă și ridicând în același moment mâna spre jurământ că vor lupta prin orice mijloace posibile pentru recucerirea vecinilor granițe și pentru revizuirea tratatului.

Au început încă de atunci să organizeze tineretul în brigăzi militare, introducând prin lege instrucția militară a tineretului. S'a făcut astfel în 15 ani tineretului unguresc, prin instrucția militară, prin societățile sovietice și prin școli, o educație cu desăvârșire periculoasă pentru țările vecine și pentru pacea Europei.

Din partea noastră, fiindcă ne simțeam foarte tari pe adevărul nostru organic, nu s'a dat la început acestui curent aproape nici o atenție.

Adevărat că până la 1928 revizionismul fusese trecut în programul oficial de guvernământ al vecinilor noștri. A venit însă la putere generalul Goemboes, a înscris revizionismul în programul oficial al guvernului și a înființat în fiecare centru european comitete și institute, cari sub cuvânt că fac studii, nu sunt decât nuclee de propagandă revizionistă.

După ce s'au organizat acestea, s'au început cicuri de conferințe, ținute la Roma, Berlin, Londra, etc. de fostul prim ministru Bethlen, de d-nii Eckhardt, Teleky etc. Abia atunci, după ce în răstimp s'au depus în Camera Comunelor faimoasa moțiune pentru revizuirea tratatului de pace dela Trianon, lumea românească a început să-și dea seama de pericolul ce ni-l rezervă curentul revizionist. Și fiindcă oficialitatea noastră n'a voit să se angajeze direct în defensiva ce trebuia pornită, s'a găsit un mare român, directorul ziarului național „Universul”, d. Stelian Popescu (ovăzii furtivoase), de a lua în mână apărarea statului contra uneltirilor dușmanului dela Apas, înființând Liga antirevizionistă.

Scopul Ligii antirevizioniste îl știe fiecare. Nu vrem să atacăm pe nimeni, dar vrem să dăm răspunsul cuvenit la calomniile ce se lansează în străinătate la adresa noastră. Vrem să arătăm în deplinătatea ei, neîntemeierea și falsitatea argumentelor ce le aduc în contra noastră revizionistii.

D. prof. Ioan Lupas a arătat în continuare neîntemeierea argumentelor ce le aduce (Continuarea în pag. IV).

Viața sportivă

După penultima etapă a Diviziei Naționale

Disputele de Duminecă n'au adus nici o surpriză. Matchul „U”-Ripensia, care a constituit clou-ul zilei, n'a putut fi terminat. Până în momentul când a fost întrerupt, în minutul 71, din cauza ceții, tabela indica 0:0.

La București, Venus a învins cu 2:0 pe un CAO cu o linie de înaintași exasperant de ineficace în fața portii. După match, Czinczer, portarul orădean a fost brusc de publicul spectator din cauza atitudinii sale asportive. A fost o corecție binemeritată...

Fără alt comentariu, deocamdată.

La Timișoara, Chinezul a făcut match nul cu România. A fost cea mai palpitantă întâlnire din întreg sezonul football-istic timișorean.

Și înfățișat, la Arad, AMEFA, codăș diviziei naționale, eroica purtătoare a lanternei, faimoasa adunătură — căci n'o putem numi altfel — a

reușit să învingă la limită pe un CFR aflat într-o formă detestabilă. Încă odată forța a impus tehnicii. Nu ne putem închipui altfel, nu putem admite că feroviarul au cedat din alte motive, decât acel al unui instinct de conservare bine dezvoltat — nevrând, probabil, să-și lase oasele contonogite la Arad — când nu de mult au înfrânt pe Chinezul.

Trebuie să menționăm că la rezultat a contribuit și d. arbitru **Tunsa** (il subliniem, ca să-l putem ține minte mai bine).

Poate că această victorie a AMEFA-ei, ar constitui singura surpriză de Duminecă.

Adevărata surpriză, însă, a constituit-o — fără îndoială — înfrângerea Ripensiei, eri, la Cluj de către „U”, în continuarea jocului întrerupt. Universitatea a câștigat partida cu 1:0, făcând pe Ripensia să-și plece fruntea pentru a doua oră în această toamnă.

Off-side

In preajma unor noi evenimente internaționale

Washington. — Opinia publică așteaptă să se producă noi marturisiri senzaționale cu prilejul reluării lucrărilor comisiei senatoriale de anchetă în afacerea traficului de arme. Lucrările comisiei vor reîncepe probabil săptămâna viitoare.

În cercurile bine informate se arată că aceste măsuri vor avea repercusiuni internaționale.

Se vor face unele depozitii

— se afirmă în aceste cercuri — pentru a se dovedi că unele companii de armamente se silesc să saboteze diferitele conferințe internaționale, printre care și conferința de sarmării.

În aceleași cercuri se exprimă speranța că desvăluirile așteptate vor determina popoarele să accepte un plan pentru controlul internațional al comerțului cu arme.

Lucrările experților în chestiunea Sarre

Roma. — Experții francezi și germani pentru Sarre, cari lucraseră toată noaptea de Sâmbătă spre Duminecă, și-au reluat lucrările azi la ora 10 și au continuat toată ziua, ținându-se în legătură aproape neîntreruptă cu Parisul și Berlinul.

Se pare că ultimele faze ale negocierilor sunt deosebit de dificile.

Astăzi seară la ora 23 experții erau încă întruniți și discutau.

Comitetul de trei s'a întrunit la ora 23, 15. El va ține

ședință toată noaptea. Experții germani și francezi neputând cădea de acord asupra tuturor punctelor ce sunt de soluționat, comitetul de trei va trebui să intervie ca împăciuitoare.

Ori care ar fi rezultatele ce se vor obține, va trebui să fie redactat raportul care urmează să fie supus Societății Națiunilor. Pentru redactarea acestui raport experții și membrii comitetului de trei vor trebui să aibă o nouă reuniune mâine dimineață.

Primele de export

În urma discuțiilor ce au avut loc între factorii hotărâtori s'a ajuns la o înțelegere în chestiunea modificării actualului regim de export.

Banca Națională a convenit ca în loc de admiterea negocierii certificatelor de import așa cum cerea d. ministru Manolescu-Strunga, să se acorde exportului pentru sprijinirea lui, așa zisele prime de export pentru toate mărfurile de export din categoria I-a, adică pentru lemn, petrol și cereale.

În ce privește mărfurile de categoria II-a negocierea certificatelor rămâne în vigoare așa cum prevede decretul, deși Banca Națională ar voi să facă unele rectificări.

Primele economice ar urma să se plătească din actualul fond de contingentare mărit cu noi taxe de contingentare puse pe toate articolele de import.

Cetiți și răspândiți

„ECOUL”

AFIRMATIVE...

...la Timișoara, cu prilejul congresului care a avut loc, ieri, Duminecă și destul de populat, — pentru a nu spune „întesat”, — d. C. Argetoianu, „cincul Argetoianu”... a mai comis câteva cinisme. Indiferent dacă trimisul nostru să facă darea de seamă completă, le-o fi scăpat, din eroare... sau, — nu, cel care semnează aceste rânduri glumele, (dar cari spun, nu de multe ori, ci totdeauna, când ele trebuie să fie serioase și între două spirite, fie că-s îmbrăcate'n haina sarcasmului, numai adevărul), trebuie să le înregistreze, cu precizia lor efect.

Vorbind de convensiune, părintele ei și... marele cinic, a ținut să precizeze că, tot d-sa o va da pe cea completă, încă în anul 1934...

Iar, observând auditorilor că n'au știut să dea cui dau votul, le-a precizat: „când veți mai fi chemați, dacă veți mai fi chemați să votați... să fiți cu luare aminte cui dați încrederea”.

Cinic, cinic... dar, par'că e destul de categoric boerul dela Breasta, — nu?

Iată de ce anticipam acum câteva

zile, când am anunțat ținerea congresului, că președintele Uniunii agrare va face declarații senzaționale...

...cică Mitru Răspopitu a obosit în funcțiunea de fișpan. Așa cel puțin se spune în cercul cătelușilor cari se gudură de dimineață până seara, admirându-i strălucitoarea-bilă de biliard. (Gurile rele — și'n dosebi a aceluia căruia i-a dat drumul din brațe când a văzut că-l trage și pe dânsul la fundul nămolului — susțin că-l fi obosit „seful să-l mai acopere pentru toate năzdrăvăniile”)

În tot cazul, simptomul care anticipează grabnica trecere a Răspopitului în rândul celor... simpli muritori, e faptul că n'ceput să umble pe jos... Nu-si mai plimbă și pe distanță de trei sute de metri, distinsa-i siluetă... numai în automobil, — de bună seamă, cel oficial. Se antrenează, omul, pentru vremurile grele, prin cari a mai trecut și au să mai vie, poate și mai negre!...

Respectiv

Tribuna Liberă*)

Deletism?

Cercurile culturale și-au început activitatea dar, fără nici un profit pentru publicul dascălesc. Așa afirmă d. I. Crivăț în „Tribuna Învățătorului” din „Știrea”. D-sa, dezolat de munca primelor ședințe cari, ca totdeauna sunt destinate formulărilor de programe și fixării datelor tinerii ședințelor, regretă amar vremea, când făcându-și stagiul apostoliei la sate, savura cu ardore munca pozitivă ce o descărcău muncitorii culturali de pe sate. Din spovedania d-lui Crivăț se deplasează convingerea că, colegii noștri de prin cele comune își înțeleg mai bine menirea, iar ședințele inaugurate de ei sunt mai pline de duhul orientărilor culturale. Zic și eu. Învățătorii satelor noastre risipesc mult suflet cu ocazia întrunirilor, iar în jurul lor se mișcă ritmul simțirilor alese. Crezul dascălilor sătești frământă conștiința populară. Ei, din cătunele cu mizerii multe comandă oastea culturală și scutură organismul neamului din letargia milenară.

În sate se simte adevărata pulsație a gândirii și simțirii românești! Colegii rurali, înfrățiți cu aspirațiile națiunii, sunt personalități cele mai simpatice în pornirile neastâmpărilor. Valul lor de energie fecundează spiritul public, înighebează doctrina națională și pregătește luminisurile viitorului.

Un popor întreg se purifică în apa botezului muncii învățătorilor noștri sătești!

La noi, nu e așa. Dece?

Sortiți să ne irosim puterile într'un mediu care mai păstrează obiectivul furtunii îndârjite de ieri, frământările zilelor noastre se amestecă în senzații cu tropare recalcitrante. Pedagogia cercurilor noastre culturale, aruncată dela înfiriparea lor într-o atmosferă cu rețete otrăvite, a fost mânăată să curețe un teren cu mlaștini din cari și azi se mai împrăștie mirosurile subversive. Burghezia orașelor ardelenne, este și va mai fi încă, păstrătoare nemulțumirii depărtată în stare de încăpățănare, iar în mestegul ei, poartă germenii unor idei, nici de cum alăturate năzuințelor noastre naționale.

Și ce n'am făcut să o mișcăm din tranșee crezului scălcăiat!

Nu ne putem felicita de mari rezultate, și nici nu putem urea amonul laudelor făcându-ne apoloogia muncii. N'am câștigat definitiv biruința. Înaintea noastră se întin-

*) Redacția nu-și asumă nici o răspundere pentru cele publicate în această rubrică.

de câmpul ce trebuie curățit de gătejele detractorismului înverșunat. A observat aceasta și d. Crivăț din anul trecut, sau, numai în clipele prezente zărește mormanul de impedimente ce cer vreme și suflet pentru depărtarea lor? Și într'un caz și în altul, biciul observațiilor programatice pe cari rotativele tiparului le împrăștie în opinia publică, lovește mai cu furie obrazul d-lui Crivăț, deoarece nici ieri, nici azi, nu s'a dovedit a fi văslasul dorit al cercurilor culturale închipuite de răvna d-sale. Ca ieri, s'a fixat bunătațile sufletesti într-o singură conferință tratând subiectul: „Cărțile didactice”. Și aceasta, când? La finea anului școlar, când partea cea mare din abecedare erau rupte. În restul anului, s'a mobilizat întreg capitalul de gândire în discuții svărlite cu, sau fără temei, asupra altor lucrări prezentate. În anul în curs, 1-am prins într-o discuție vehementă cu o colegă, care i-a trântit în cap toată teoria pedagogiei petriscane. În colo, nici o sugestie, nici un reflex de suflet olimpic care să-i acorde dreptul de a-si plânge amarul necazului în auzul colectivității. Dacă d. Crivăț este născut și făcut să fie precursorul marelui ideal cultural ce e în perspectivă, atunci îl așteptăm cu mistria muncii pus înaintea coloanei dascălești care-l va urma cu însuflețire nebănuită.

Ori, nu simte în el zestrea impulsurilor atavismului etnic? Coborîți în atmosfera curentului colegial îi spunem cuvintele lui Eminescu: „A căuta efect prin orice mijloace este o procedură mai mult decât ridicolă”.

CRISTEA, dir. șc.

Vizitați magazia lui

Bul. Reg. Ferdinand 11.

unde veți găsi cele mai frumoase lămpi și toate obiectele moderne pentru locuințele Dumneavoastră Târg mare de Crăciun.

Cinematograf

CENTRAL

Programul de azi:

O femeie care știe ce vrea
Lui Dagover,
Adolf Wohlbruck

Reprezentările

a orele 5, 7.15 și 9.15 seara

Prețuri normale.

SELECT

(Crucea Roșie)

Programul de azi!

Scandal pe Broadway
Fox Follies 1934

Jimmy Durante,

Alice Faye,

Rady Vallee

Reprezentările

la orele 5, 7.15 și 9.15 seara

Taxele de intrare:

Lei 8, 10, 15 și 20, inclusiv timbrul aviației.

CORSO

Programul de azi:

La orele 3, 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$.

Toată lumea trebuie să vadă acest film!

După romanul lui

Claude Farrère

Bătălia

Inkișinofi,

Charles Boyer,

John Loder,

Annabella

Membrii „Consum”-ului au avantajul de a plăti în rate

URANIA

Programul de azi:

la orele 5, 7 $\frac{1}{2}$, și 9 $\frac{1}{2}$.

Premieră!

Cleopatra

cu

Claudette Colbert

În regia lui

Cecil B. de Mille

Cinci mil de figuranți.

Impozantă sărbătorire a zilei de 1 Decembrie la Chișineu-Criș

— Ateneul Popular din Arad în propagandă națională —

Ziua de 1 Decembrie a fost comemorată, pretutindeni, cu mult entuziasm. La sate mai ales, acolo unde intelectualii români au ținut de datoria lor să descindă — serbarea zilei de 1 Decembrie a îmbrăcat splendidă haină sărbătoarească.

La Chișineu-Criș, am asistat la unul dintre aceste mari momente de rețineri istorice, în mijlocul unor țărani cuminiți și cu inima caldă, primitoare, înțelegătoare.

Acolo, Ateneul Popular din Arad s'a deplasat ca să sămene un cuvânt bun și românesc, în ziua când s'au împlinit șaisprezece ani dela realizarea unirii.

Cât de oportun a fost acest semn de înfrățire cu lumea satelor, ne-o dovedește primirea extrem de călduroasă făcută ateneiștilor și mulțimea mare ce a participat la manifestațiile culturale ale ateneului.

Serviciul divin dela biserică, serbarea populară și cea de seara — au adunat sute de inimi cari au vibrat impresionant la pomenirea zilei de 1 Decembrie.

Pe străzi, nenumărate trăsuri ne spuneau că la serbări a participat nu numai Chișineu, ci și satele din jur. Fapt care merită să fie menționat.

Pe de altă parte, intelectualii din Chișineu, în frunte cu distinsul avocat și deputat Ștefan Popovici, au meritul netăgăduit de a fi organizat atât de admirabil această manifestare românească și meritul de a fi făcut părtași pe ateneiști de cele mai îndatoritoare atenții.

Serviciul religios

La orele 11,30, ateneiștii au sosit la biserică, însoțiți de deputat Ștefan Popovici.

Între ateneiști și alți domni din Arad, am remarcat pe d-nii dr. Gh. Ciuhandu, Nestor Blaga, profesor, Al. Constantinescu, vice-primarul Aradului cu d-na, M. Olinescu, Al. Negură, Tiberiu Vuia, Oct. Lupas, N. Antonescu, I. P. Crivăț, Ion C. Lascu, Petre Bogdan și Ion Pogana.

Păr. dr. Gh. Ciuhandu a oficiat Te-deum-ul, alături de păr. P. Marșieu, Popluca, Mornăilă și Luca.

După serviciu, păr. dr. Gh. Ciuhandu a ținut o foarte frumoasă cuvântare despre importanța zilei, ascultată cu multă atenție de poporul adunat. Vorba caldă și înțeleaptă a distinsului publicist și păstor a lăsat o frumoasă amintire la Chișineu.

Oaspeții au vizitat apoi pe venerabilul luptător dr. Ioan Suciu, fost ministru, care a mulțumit arădanilor pentru acest gest și apoi le-a vorbit despre datoria unei generații. Marele luptător și-a exprimat îngrijorarea față de imoralitatea ce domnește azi în viața politică și a cerut celor mai tineri să lupte pentru eșirea din acest lăgăș primejdios.

Oaspeții au fost apoi conduși la gazdele aale: păr. P. Marșieu, deputat Fănică Popovici, D. Cristea, dr. D. Muscan, D. Boariu și Gh. Ruja.

Serbările populare

La orele 3 d. m., la corporația meseriașilor, a avut loc șezătoarea ateneiștilor, prezența publicului de d. Șt. Popovici.

D. prof. Al. Constantinescu a vorbit însuflețit despre ziua de 1 Decembrie, omagiind numele luptătorului dr. Ioan Suciu, din Chișineu.

D. Oct. Lupas, avocat, a vorbit despre trecutul Chișineului, unde s'au ales deputați M. Stănescu și Ion Rusu-Sirianu.

D. Al. Negură a citit din Horia Furtună și d. Al. Constantinescu a citit poezii de Pompiliu Barbu.

În tot timpul, au cântat corurile conduse cu măiestrie de d. Gh. Ruja, director școlar, un tânăr dar neobosit îndrumător.

Sala ticsită a aplaudat îndelung pe ateneiști.

După această serbare, ateneiștii au vizitat mai mulți intelectuali și apoi la orele 9, au ținut a doua șezătoare, la care au participat toate familiile din Chișineu.

Păr. protopop P. Marșieu a salutat pe ateneiști în numele comunei.

Păr. Gh. Ciuhandu a citit un frumos capitol din piesa d-sale biblică „Mântuirea mea — Dumnezeu”, apoi d. prof. Al. Constantinescu a vorbit despre țaria granițelor noastre.

D-nii Șt. Popovici, Al. Negură, Marcel Olinescu, Tiberiu Vuia, Oct. Lupas, Antonescu, P. Bogdan au citit poezii și poeme originale, lucrări istorice, etc.

Publicul intelectual a răsplătit și de data aceasta frumoasa manifestare culturală, prezidată de d. dr. Ioan Suciu, care a încheiat, printr-o scurtă cuvântare, serbarea.

La serbări am remarcat familiile și pe d-nii următorii: dr. I. Suciu, Șt. Popovici, pr. Marșieu, pr. Popluca, pr. Mornăilă, D. Adamovici, I. Ardelean, dr. Ardelean, Alex. Șerban, D. Cristea, d-soara Ruja, D. Boariu, jud. Popovici, dr. C. Buștea, av. Bărăgău, av. Gh. Cordos, P. Tangu, Th. Memete, av. Moldovan, etc., etc.

Noaptea, ateneiștii au plecat la Arad, salutați călduros de popor și încântați de succesul avut.

I. P. Voinea

ABONAMENTE:

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1500 anual.

Activitatea căminului

»Crucii Roșii« din Arad

— 120 copii săraci primesc hrană —

Dumneavoașă, cetățeni ai Aradului, în timpul promenadei pe corso, nu ați sesizat lipsa acelor copii vagabonzi cari, până mai deunăzi, vă urmăreau pas cu pas, implorându-vă mila? Nu v'ați pus întrebarea ce s'au făcut acești copii, — ai nimănui, când era vorba să li se dea îngrijire, — dar pentru cari se găseau câte un tată bețiv, o mamă depravată, gata oricând să le exploateze nevinovăția numai pentru a-și asigura porția zilnică de alcool și tutun? Sau acele odrasle sortite ca din cerșitul de toate zilele să asigure existența unei case împovărate de plozi ai unui șomer imobilizat de boală, sau ai unei văduve sărace?

Ce s'au făcut acești nenorociți? Vă închipuiți poate că se ascund de frica poliției, sau că i-a răpus frigul?

Nu! Nimic din toate acestea. S'a găsit însă un suflet nobil de femeie, care le-a asigurat un așternut și o bucată de pâine.

La căminul din str. V. Babeș

Venerabila doamnă Maria dr. Botis, președinta filialei din Arad a soc. „Crucea Roșie” a strâns pe toți acei mici vagabonzi, internându-i în căminul societății, amenajat în acest scop într-o aripă a clădirii orfelinatului „Regina Maria” din str. V. Babeș.

Domnia sa poartă grijă de ei, cum dealtfel face, de ani de zile, cu elevii săraci ai școalelor din localitate și cu ucenicii fabricelor, într'un cuvânt cu toți acei copii săraci și plângâzi, pe care-i trimite, — în mai multe serii, în Colonia de vară dela Săvârșin.

Orele 12. După ce-am urcat cele câteva trepte dela intrare, am dat într'un coridor.

Liniste...

Prin deschizătura unei uși, un câpsor de copil își face apariția, apoi, timid, făcând se apropie. Era pe de-a-tregul vârit într'un tur de pantaloni prin spărtura căruia — la spate — inaugurase un colț de flămură albă.

Îl întreb de conducătorul căminului și lăncul îmiinde degetul arătător spre o ușă.

Intru. O sală de clasă cu 16 copii, dintre cari două fete. La catedră învățătorul Malei Domocos, un om de-o simplitate înduioșătoare, dar tot pe atât de activ și înțelegător.

I-am explicat scopul vizitei mele, iar dânsul mi-a pus la dispoziție toate datele necesare.

„Dar din dar, se face Raiul”

Căminul adăpostește un număr de 16 copii. Aceștia sunt interni. În e-lajul clădirii li s'a amenajat un dormitor, cu paturi simple de internat, iar drept așternut copiii au câte o pătură. E tot ce le-a putut da până acum d-na Botis.

Si cu lemnele o duc destul de greu.

La prânz se servește o masă pentru încă 100 copii săraci, elevi de școală. Măncarea e bună și brănită. Carne se gătește în fiecare zi.

Sunt informat că d-na dr. Hălmăgianu suportă cheltuielile pentru două mese a 120 tacămurii, lunar. E un gest care s'ar cuveni imitat. Sunt doar atâtea familii bine înstă-

rite în Arad, cari ar putea face pomană cu sărmanii copilași.

Doamnele din societatea ungurească sustin deasemeni un cămin pentru copiii săraci și dau săptămânal câte o masă.

Pensionarii căminului din str. V. Babeș sunt întreținuți din ce se câștigă la chetă, din mici donațiuni și din ce se va câștiga la cinematograful „Elisabeta” al „Crucii Roșii”, care se va inaugura în curând.

Intr'o cameră alăturată, d-soara învățătoare Mărioara Osaș, — conducătoarea secției pentru fete și supraveghietoarea căminului, — lucrea, pe un rășboiu, până din care

se va confecționa rufărie pentru copii. Același lucru îl face și d-soara Ionescu, fiica preotului din Gai.

Micilor vagabonzi li se face — în orele de după masă — și educație școlară. Cărțile li-au fost donate de elevii școalelor: de aplicație, nr. 1 și nr. 3.

După ce vor face un curs pregător, copiii vor fi plasați de către președinta „Crucii Roșii” pe la diferite meserii, pentru ucenicie.

Am scris rândurile acestea, în speranță că se vor găsi încă inimi caritabile cari vor înlesni d-nei Maria dr. Botis de-a duce la bun sfârșit opera începută.

R.

Primăria Municipiului Arad.

Nr. 32.145/1934.

Publicațiune

Se aduce la cunoștința celor interesați, — că Primăria Municipiului Arad, —

în ziua de 22 Decembrie 1934, ora 11 a. m.

va ține în biroul Serviciului economic, camera Nr. 59 licitațiune publică cu oferte închise și sigilate, pentru procurarea a 2 (două) șasiuri de automobile de 2,5 tone încărcare utilă, pe seama Întreprinderilor Municipiului Arad.

Licitatiunea se va ține în conformitate cu Art. 88—110 din legea contabilității publice și potrivit normelor de licitații în vigoare.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitațiune vor depune pe lângă oferte în plic separat și o garanție de 5 la sută din valoarea furniturii oferite, în numerar ori efecte garantate de Stat, iar oferta se va face numai în conformitate cu caetele de sarcini, cari pot fi văzute în fiecare zi de lucru în camera Nr. 59 a primăriei ori la Întreprinderile Municipiului.

Arad, la 23 Noembrie 1934.

Felosiți bateriile

„Galvani”

Azi la Urania

premiera celui mai mare film:

CLEOPATRA
cu CLAUDETTE COLBERT

In regia lui Cecil B. de Mille

Cinci mii de figuranți.

Programul pe Decembrie al cabaretului „Cornul Vânătorului”

A R A D, S T R A D A E M I N E S C U

Tonia Miraly
Gaby Boc

Trio Edwings, dans acrobatic

Anny Miraly
Herceg Tusy

Ladislau Klein stepp american

Declarațiile d-lui Argetoianu la Timișoara

D. Const. Argetoianu a făcut Duminecă, la Timișoara, cu ocazia adunării „Uniunii Agrare” convocată de organizațiile din Banat ale partidului d-sale, următoarele declarații:

În privința „Skodei”, d. Argetoianu și-a arătat nedumerirea asupra cauzelor cari fac din această afacere o chestiune politică. „Pe oamenii vinovați trebuie să-i pedepsească justiția care e datoare să stabilească gradul de vinovăție a fiecăruia. Dacă s'au făcut traficuri de influență și abuzuri de situație, politica n'are la ce să se amestece. E chestie de justiție cum am spus”.

Este și această afacere o dovadă în plus că boala noastră politică e incurabilă: nimic nu se poate întâmpla în țară fără repercursiuni politice.

Afacerea Skoda este, după a mea părere, o ceartă de familie între liberali și național-tărăniști. Și știți: când doi se ceartă...

Din punct de vedere politic această chestiune nu prezintă pentru mine nici un înțeles. Iar din punct de vedere juridic, aștept rezultatul cu legitimă curiozitate, ca și oricare dintre d-voastre.

Despre împrumutul de înzestrare, d. Argetoianu spune că n'a avut până acum ocazia să vorbească, dar are de gând să se pronunțe în parlament.

Întrebat, ce crede despre durată guvernului actual, interviuul spune că nu știe precis: „între o săptămână și o sută de ani”. Iar cât privește participarea la un guvern de concentrare spune că n'ar da înapoi da-

că i se va adopta în întregime planul economic-financiar.

„Nu avem nevoie de dictatură — mai spune d. Argetoianu — ci de o guvernare de mână tare cu colaborarea sinceră a guvernului”.

Despre cenzură spune cam următoarele: „Cenzura și starea de asediu sunt inutile și enervante. Eu le-aș desființa. Numai d. Tătărescu le simte nevoia absolută”.

Iar referitor la situația economică, d-sa spune, amintind cele spuse în adunare, că o conversiune reală, o reînnoire pentru prosperitatea țării, prin desființarea pedicilor din calea organizațiilor economice; libertate în comerț și industrie și conștiința permanentă că suntem o țară agrară, sunt soluțiile pe cari le crede utile de aplicat.

Jugoslavii răspund prompt

„Vreme” răspunde lui „Magyarság”, care a pus șase întrebări presei iugoslave.

„Cele șase întrebări ale lui „Magyarság” — scrie „Vreme” — ne dau prilejul să lămurim și să respingem toate minciunile relative la așa zisa „cultură milenară a Ungariei”.

În primul rând, „Vreme” amintește de un curtean ungur, numit Banka și care, împreună cu o bandă de nobili, a ucis pe propria sa regină, Gertruda, pe care le-o dăduse în pază însuși regele Andrei.

În al doilea rând, ziarul citează cazul despotului Gentro, monarch sârb, care a căutat ospitalitate în Ungaria. El a făcut însă o tristă experiență a acestei ospitalități. În timp ce dormea, magnatul ungur, Szilágyi, a încercat să-l asasineze. Despotul s'a apărut cu energie și a scăpat dela moarte. Ungurul i-a tăiat doar trei degete dela mână, după care, din răsbunare, i-a răpit soția.

Se mai amintește și cazul contelui Ulrich, născut la Celje, care a fost atras de unguri, într-o cursă. Cu toate că i se dăduse cuvântul de onoare că nu va fi atins, contele Ulrich a fost asasinat mișelește.

Masacrul dela 1848

Examinând istoria mai apropiată de timpurile noastre, „Vreme” semnalează banda sângeroasă a lui Rozsá Sándor, care, în 1848, a asasinat numeroase femei și numeroși copii sârbi. De asemenea, ziarul amintește cruzimea soldaților unguri din timpul războiului mondial, față de populația fără apărare din Serbia. În această privință, citează raportul comisiei internaționale de anchetă, care constată că trupele ungare au tăiat sânii femeilor, au sugrumat și au ars numeroase femei și numeroși copii, omorând pe răniți fără nici o remușcare.

Deasemeni, ziarul publică fotografii din timpul războiului. Una din aceste fotografii reprezintă 67 de răniți sârbi, masacrați de soldații regimentului unguresc Achatzi.

„Voim să crutăm nervii cititorilor noștri — continuă „Vreme” — renunțând să mai arătăm și alte cruzimi sălbatice și rafinate, pe care

ofiterii unguri le-au săvârșit în timpul teroarei albe din Ungaria și ale căror victime au fost nenorociții muncitori și țărani unguri”.

Asasinii lui Erzberger

Examinând apoi cazul asasinilor ministrului german Erzberger, „Vreme” scrie următoarele:

„Asasinii au dispărut în Ungaria”. De atunci sistemul acesta, al „disparițiilor”, a devenit permanent în Ungaria. Pe frontispiciul cazărniei Hadik din Budapesta în care se găsește arestul militar, ar trebui să fie scris, ca și deasupra intrării în infernul lui Dante, cuvintele: „Lăsați orice speranță, Voi cari intrați”. Mii de oameni au intrat în această faimoasă cazarmă și singura urmă a ieșirii lor, au fost doar cele câteva cadavre pe care apele Dunării le-au aruncat la mal. Acest „transport” pe Dunăre a devenit atât de faimos, încât a intrat și în literatura mondială printr-o carte a lui Paul Morand”.

Ziarul întreabă, în legătură cu această chestiune, pe care poartă a căzărniei au ieșit Servazzi și Huber, adversarii politici ai generalului Goemboes actualul prim ministru al Ungariei. Urma lor s'a pierdut acum câteva zile la intrarea în cazarma Hadik.

Generalul Goemboes

Însfârșit, „Vreme” amintește cazul ultimului rege al Ungariei, Carol de Habsburg, care „a venit în Ungaria fiind invitat de generalul Goemboes, dar același Goemboes a deschis focul bateriilor sale asupra trenului în care nu se găsea numai regele său, dar și soția acestuia, împărăteasa Zitta”.

Incheind, ziarul scrie:

Dacă vorbim de cavalerism nu putem vorbi decât de cavalerismul jugoslav, călăuș mai grație acestui cavalerism se pot găsi astăzi în fruntea complotului contra Jugoslaviei și vieții regelui său, un fost general și un actual general, Sarkotici și Goemboes. Tremurând de frică aceștia rugau consiliile naționale din Zagreb și Serejevo, în 1913, să le crute viața. Și acești doi generali au fost însoțiți dincolo de frontierele Jugoslaviei sub paza armatei sârbe”.

Conferința d-lui prof. Ioan Lupaș ținută la Arad în ziua de 1 Decembrie

(Urmare din pag. 1-a).

prin publicațiile sale de propagandă revizionismul maghiar.

Unul dintre așa-zisele argumente al revizionismului este că Ardealul ar fi legat geograficește și economicește de Ungaria. Adevărul este că, în cadrul Ungariei, Ardealul era o provincie periferică. Pe câtă vreme, precum a arătat cel mai mare geograf al nostru, d. G. Vâlsan, în cadrele sale de astăzi este o provincie centrală, așa cum îl destinează configurația sa fizio-geografică. Transilvania este o fortăreață de munți și se grupează în jurul ei provinciile: Bănatul, Crișana,

ținuturile ungurene, Munteș, Moldova și celelalte.

Al doilea argument al revizionistilor e că românii n'ar avea drepturi istorice asupra Ardealului, de oarece n'au venit în Ardeal decât începând din secolul al 12-lea, după unii (între alții după contele Bethlen, care a spus-o în conferințele sale din Anglia) din secolul al 18-lea.

Conferențiarul a arătat că până în secolul al 19-lea, toate cronicile și cărțile ungurești de istorie recunosc că românii se aflau aici când au venit ungurii. În documente, apoi sunt pomeniți totdeauna ca băștinași.

Abia cu începere din secolul 19-lea s'a început, odată cu revizuirea istoriei Ungariei, tăgăduirea prezentei noastre aici. S'a început această „revizuire” cu Anonimot, acceptându-se absolut tot ce a scris acest cronicar, afară de cele câteva locuri unde vorbește despre români. Ciudat de tot, se recunoaște în același timp că fără Anonimot nu se poate scrie istoria Ungariei, dar se elimină din cronica lui ceea ce privește pe români, și anume numai pe ei.

D. prof. Lupaș a stăruit apoi asupra următoarelor lucruri cari dovedesc nu numai că avem un trecut binișor în Transilvania, dar că fără Transilvania nu se poate imagina o istorie a poporului românesc.

Toate primele dovezi de organizare românească sunt din Transilvania. Întâi cneji, întâi organizare militară, întâi arhierii ai românilor, sunt pomeniți din Ardeal. Nu afirmăm că peste Carpați organizarea românească este ulterioară, dar în documente apar întâi organizații administrative, biserică, militărește, românii din Transilvania. Tot astfel, mai apoi, când apar cărțile, întâi carte românească este ardeleană și anume: nu are nici o legătură cu sașii sau cu ungurii, ci este creație exclusivă și independentă românească.

Drepturile noastre istorice asupra Transilvaniei nu numai că nu sunt astfel discutabile, dar nu se poate vorbi despre români și despre drepturile lor fără să te gândești întâi și întâi la Transilvania.

D. prof. Ioan Lupaș a încheiat arătând că e dator Aradului, mai mult decât a altor orașe și ținuturi, să stea strajă pentru apărarea graniței și a încheiat făcând elogiul memoriei lui Vasle Gol-diș, care le poruncește din mormânt arădanilor să fie paznici conștienți ai acestei frontiere.

Când se isprăvesc banii de băut...

— Pățania unui tânăr arădan dintr-o familie distinsă —

Acum câteva seri, individul Mihai Roates, înhăitat cu alți derbedei de teapa sa, a reușit să ademenască pe un tânăr de 21 ani, copilul unei distinse familii arădane. Ne având, probabil, altceva mai bun de făcut, s'a dus cu toții la o cărciumă dintr-o stradă laterală, unde au cheuit până după miezul nopții, când terminându-li-se banii de băutură, au fost nevoiți să întrerupă petrecerea.

Apetitul lor de băutură, însă, nu le-a îngăduit să se despartă, luând fiecare drumul spre casă, ei i-a îndemnat la o faptă nesocotită. S'au decis, anume, să facă rost de bani, indiferent care ar fi mijlocul.

Zis și făcut. Primul om pe care l-au întâlnit a fost Gheorghe Farcas, în apropierea de grădiniștea orașului, pe calea Aurel Vlaicu. Fără

multă ezitare, au tăbărit asupra lui, jefuindu-l de suma de 6000 lei și apoi și-au continuat cheful până la ziuă.

Cazul fiind cercetat de d. comisar Deteșanu, d-sa a reușit să aresteze pe Mihai Roates care, negându-și isprava, aruncă toată vina pe tânărul ademenit. Acesta, temându-se de un eventual scandal, de care să afle familia sa, s'a văzut nevoit să-și ia obligația de a achita suma de 6000 lei păgubașului.

E destul de regretabilă pățania tânărului de care am vorbit mai sus.

Nu-i el, însă singurul vinovat.

Părinții ar trebui să fie mai atenți asupra felului cum își petrec timpul — și mai ales nopțile — odraslele lor.

Mihai Roates a fost înaintat, cu actele dresate, parchetului.

Partidul național țărănesc își va preciza atitudinea

București. D. Ion Mihalache, președintele partidului național-țărănesc a avut, în cursul zilei de ieri, mai multe întrevederi cu d-nii: Iuliu Maniu, Madgearu și cu alți

membrii dela conducerea partidului.

D. Al. Vaida sosește azi în capitală și va lua parte la sedința biroului, cu care ocazie se va preciza atitudinea din viitor a partidului.

Anglia luptă pentru pace

Londra. — Reintoarcerea Germaniei în Societatea Națiunilor e una din problemele ce ocupă în cea mai mare măsură cercurile internaționale. În legătură cu această chestiune se precizează că din partea Angliei s'au făcut importante demersuri cu scopul de a se ajunge la o înțelegere cu Germania, care să înlesnească reintoarcerea ei la Geneva.

Cercurile germane nu s'au arătat streine de intențiile Angliei, au pus însă condițiuni pe cari în actualele împrejurări nici Anglia și nici celelalte mari puteri, nu sunt în stare să le satisfacă. Între altele Hitler a propus ca bază a discuțiilor, următoarele 3 puncte:

1. Restituirea coloniilor germane de dinainte de război.
2. Egalitate de tratament la înarmări, în ce privește înarmarea defensivă.

3. Soluționarea chestiunii Danzigului și a caridoriului polonez.

Anglia caută o platformă de înțelegere

Având în vedere, imensul aport ce l-ar însemna din punctul de vedere al asigurării păcii, reintoarcerea Germaniei în Societatea Națiunilor, Anglia n'a renunțat încă la acest plan al său. Diplomazia engleză este acum într-o febrilă activitate, căutând o platformă de înțelegere.

În ce privește pretențiile Germaniei în legătură cu înarmarea, Anglia este gata să cedeze, supunând Germania controlului sever al unei misiuni internaționale, în celelalte chestiuni, guvernul britanic nu s'a pronunțat încă și este puțin probabil ca să le accepte ca bază a discuțiilor.